

## Huvudman

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB  
Organisationsnummer 559165-8975  
anne-marie.utterstrom@montessorisverige.se

## Ärendet

Tillsyn av Järna friskola i Södertälje kommun

---

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att senast **1 juli 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande områdena lärare och betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Montessori förskolor och skolor i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslut om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

### **Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ska vidta följande åtgärder**

#### Lärare

1. Se till att undervisande lärare i ämnet slöjd har legitimation och är behörig att undervisa i slöjd. Om sådan lärare inte finns att tillgå ska huvudmannen istället se till att undervisande lärare i ämnet slöjd är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande (2 kap. 13 § och 18 §§ skollagen). Anställningsavtal för läraren i ämnet slöjd och en redogörelse för den aktuella lärarens behörighet ska bifogas

redovisningen. Om den aktuella läraren inte är behörig ska även annons och ansökningar för tjänsten som lärare i slöjd bifogas redovisningen.

### Betygssättning och nationella prov

2. Se till att beslut om betyg i de fall undervisande lärare inte är legitimerad fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad (3 kap. och 16 § skollagen).
3. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog och att den eller de som beslutar om betyget skriver under och daterar det i betygskatalogen (6 kap. 10 skolförordningen [2011:185] och 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]). Betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 ska bifogas redovisningen.

## Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Montessori förskolor och skolor i Sverige AB en anmärkning avseende brister rörande undervisningens omfattning. Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ska senast den **1 juli 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

## Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser områdena undervisningens innehåll, utrustning och lokaler, garanti för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, utvecklingssamtal, arbetet för att skapa studiero, arbetet mot kränkande behandling, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden, elevhälsan, elevers inflytande och ledningen av utbildningen.

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till [skolsinspektionen@skolinspektionen.se](mailto:skolsinspektionen@skolinspektionen.se) eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2022:9714) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Järna friskola som är en F–9 skola i Södertälje kommun. Tillsynen avser skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Järna friskola följer gällande bestämmelser om lärare, undervisningens omfattning, undervisningens innehåll, utrustning och lokaler, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, utvecklingssamtal, betygsättning, arbetet för att skapa studiero, arbetet mot kränkande behandling, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden, elevhälsan, elevers inflytande och ledningen av utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan samt lektionsobservationer den 29 och 30 mars 2023. Digitala intervjuer har genomförts med rektorn och representanter för huvudmannen den 8 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Bland annat skolans plan mot kränkande behandling, ordningsregler, betygskataloger, lärarförteckningar, scheman, timplan, kränkingsanmälningar, åtgärdsprogram och kvalitetsrapport. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har tagit ställning till huvudmannens ekonomiska förutsättningar i beslut den 20 juni 2023 i ärende med diarienummer SI 2022:9715.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av uppgifter som skolinspektionen tagit del av framgår att det finns behöriga lärare i alla ämnen. Av 25 lärare är det sex stycken som saknar legitimation. Av dem är det två stycken som snart är klara med sin lärarutbildning.

Skolinspektionen har tagit del av uppgifter där det framgår att Järna friskola hyr en slöjdsal i en grannskola samt att den skolans slöjdlärare undervisar eleverna. Den aktuella läraren sätter även betyg för Järna friskolas elever. Rektorn har berättat att hon har sett lärarens legitimation men att hen inte är anställd av skolan.

Skolinspektionen har även tagit del av lärarförteckningen där det framgår att en personal är tillsvidareanställd utan att ha lärarlegitimation. I intervjun med rektorn framkommer det att hen är anställd som lärare i fritidshemmet. Hen undervisar tillfälligt eleverna i årkurs 3–5 i idrott och hälsa.

Av ingiven dokumentation framgår att skolan begär in ett utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning av personal.

### Rättslig reglering

Med entreprenad avses i skollagen att en huvudman sluter avtal med någon annan om att denne ska utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen. Ett avtal om entreprenad får endast slutas under de förutsättningar som anges i 23 kap. skollagen (23 kap. 2 § skollagen). Uppgifter som avser undervisning i lovskola, bedömning av nyanlända elevers kunskaper, modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom grundskolan (23 kap. 9, 12 och 14 §§ skollagen). Andra uppgifter än dessa och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom grundskolan (23 kap. 10 § skollagen).

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen). Om en sådan person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 19 § skollagen).

Den som erbjuds en anställning inom förskoleklassen eller grundskolan ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas (2 kap. 31 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området lärare. Visserligen framgår det att 19 av 25 lärare är legitimerade och ytterligare två snart är klara

med sin lärarutbildning samt att skolan begär in ett utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning av personal.

Av utredningen framgår dock att huvudmannen hyr en slöjdsal och slöjdlärare av en annan skola. Av skollagen framgår att om en huvudman ger någon annan i uppdrag att utföra uppgifter inom utbildningen så genomförs denna utbildning på entreprenad. Undervisning i grundskolan får inte bedrivas på entreprenad, med undantag för uppgifter som avser undervisning i lovskola, bedömning av nyanlända elevers kunskaper, modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet. Att läraren som undervisar i slöjd inte är anställd av huvudmannen innebär att undervisningen i slöjd utförs av någon annan än huvudmannen och därmed utförs på entreprenad. Undervisningen omfattas inte av något av de undantag för undervisning på entreprenad som finns för grundskolan. Att undervisningen i slöjd utförs på entreprenad är en brist.

## Betygsättning

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog för höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Av betygskatalogen från höstterminen 2022 framgår att endast olegitimerade lärare har signerat betygskatalogen för elever i årskurs 6 i ämnena Idrott och hälsa, matematik, samhällsorienterade ämnen och svenska. Av intervju med de lärare som är olegitimerade framgår att de fått hjälp av rektorn att sätta betyg och att de skrivit under betygskatalogen inne hos rektorn, men de minns inte om rektorn signerat den vid samma tillfälle. Av lärarförteckningen framgår det att det finns legitimerade lärare med behörighet i de ämnen som olegitimerade lärare undervisar i. I intervju med rektorn uppger hon att hon vet att hon ska signera betygskatalogen i de fall läraren är olegitimerad men att hon inte har gjort det. Hon har dock varit med i bedömningen av betygen.

Av skolans betygskatalog för höstterminen 2022 framgår vidare att vissa beslut om betyg i hem och konsumentkunskap, engelska och bild inte har någon signatur alls i betygskatalogen. Rektorn uppger att vissa lärare var frånvarande när de skulle signera betygskatalogen och sedan har det glömts bort.

Av betygskatalogen för vårterminen 2023 framgår att det är rektorn eller rektorn och undervisande lärare som signerat betygskatalogen när den undervisande läraren är olegitimerad.

### Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas om betyget ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättningen att hen är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. och 16 § skollagen).

När betyg sätts ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (10 kap. 19 och 20 §§ skollagen). Vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas (10 kap. 20 a § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog (6 kap. 10 skolförordningen). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med betygssättningen vid Järna friskola. Det framgår att olegitimerade lärare sätter betyg efter samråd med rektorn i idrott och hälsa, matematik, samhällsorienterande ämnen och svenska i årskurs 6 trots att det finns legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen. Av skollagen framgår att i det fall undervisande lärare inte är legitimerad så ska betyget beslutas med en lärare som är legitimerad. I förevarande fall så har de olegitimerade lärarna inte samrått med en legitimerad lärare i samband med betygssättningen, vilket är en brist. Samråd med rektorn kan inte ersätta samråd med en legitimerad lärare.

Vidare så saknar skolans betygs katalog för höstterminen 2022 underskrift helt i ämnena hem och konsumentkunskap, engelska och bild. Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Att aktuella beslut om betyg inte daterats och signerats är en brist.

Det framgår även av betygs katalogen från vårterminen 2023 att endast rektorn har signerat betygs katalogen för vissa ämnen där undervisningen bedrivits av olegitimerade lärare. Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Den eller de som beslutar om ett betyg ska enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog förse uppgiften med en egenhändig signatur i betygs katalogen. Besluten om betyg har i dessa ämnen inte signerats av undervisande lärare, vilket är en brist.

### Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Montessori förskolor och skolor i Sverige ABs verksamhet vid Järna friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller områdena lärare och betygssättning. Det finns därför skäl att förelägga Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## Anmärkning

### Undervisningens omfattning

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den dokumentation i form av timplan och scheman som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen framkommer att eleverna vid Järna friskola får mer undervisningstid än de 6 890 timmar som enligt skollagen utgör den garanterade undervisningstiden.

Skolinspektionen har tagit del av informationen från skolan där det framgår att eleverna i årskurs 3–5 respektive årskurs 6–9 erbjuds extra studietid en timme per vecka. Lärarna turas då om att vara på plats. Utöver detta så finns lärarna tillgängliga vid behov. I intervju med lärare, rektorn och eleverna bekräftas denna information.

Av intervjuer med elever och inskickad information framgår vidare att skolan anordnar språkval i franska och spanska samt att eleverna får information om språkval när de börjar årskurs 6.

Av den studie- och yrkesvägledningsplan som Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer med rektorn och lärare framgår att eleverna ges studie- och yrkesorienterande verksamhet och att eleverna träffar en studie- och yrkeskonsulent både individuellt och i grupp. Vid behov kan även vårdnadshavare vara med. Studie- och yrkeskonsumenten är även närvarande på ett föräldramöte inför gymnasievalet.

#### Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen). Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen (9 kap. 3 § skolförordningen).

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Moderna språk ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval (10 kap. 4 § skollagen). Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (9 kap. 5 § skolförordningen).

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses (2 kap. 29 § skollagen).

## Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende undervisningens omfattning. Visserligen framgår det att eleverna får sin garanterade undervisningstid och att undervisningen omfattar bland annat språkval och studie- och yrkesvägledning. Av utredningen framgår dock att elever i årskurs 3–9 endast erbjuds en timme extra studietid per vecka. Enligt skollagen ska elever i årskurs 4–9 erbjudas extra studietid minst två timmar per vecka. Att extra studietid erbjuds i för liten omfattning är en brist. Att lärarna finns tillgängliga vid behov påverkar inte denna bedömning.

## Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen (2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen).

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB:s verksamhet vid Järna friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller området undervisningens omfattning. Utredningen visar att extra studietid erbjuds, men att detta erbjuds i för liten omfattning. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta att bristen är mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Montessori förskolor och skolor i Sverige AB en anmärkning.

## Områden utan konstaterade brister

### Undervisningens innehåll

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av scheman, intervjuat elever och lärare. Av scheman och intervjuer med lärare och elever framgår att lektionerna leds av lärare. Av intervjuer med elever och lärare framgår att flickor och pojkar arbetar tillsammans i undervisningen, eleverna har fått arbeta med material relaterat till sexualitet, samtycke och relationer samt att de vid behov berör dessa ämnen under terminens gång, dels i blandad grupp men också i tjej- och killgrupper. Eleverna har tillgång till digitala medel under lektionstid.

#### Rättslig reglering

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd (5 kap. 2 § skolförordningen). Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Av läroplanens kursplaner framgår syfte och centralt innehåll för respektive ämne (Lgr22, 5 Kursplaner).

Skolan ska aktivt verka för jämställdhet (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet (Lgr22, 2.1 Normer och värden). Rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Av flera ämnens kursplaner framgår hur elever ska få kunskap om och använda digitala verktyg (Lgr22, 5 Kursplaner). Läraren ska organisera arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgr22, 2.2 Kunskaper).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Utrustning och lokaler

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I dokumentation från huvudmannen framkommer det att skolan har tillgång till lokaler för undervisning i alla ämnen förutom träslöjd och idrott. Idrottsundervisningen sker utomhus och i grannskolans gymnastiksal.

## Rättslig reglering

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

## Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Garantin för tidiga stödinsatser

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med berörda lärare framgår att kartläggningsmaterialet i förskoleklass, bedömningsstödet i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3 genomförs. De elever som man ser har svårigheter tas upp i elevhälsoteamet (EHT) där man "bollar" och testar olika anpassningar. Varje elev får anpassningar utifrån sitt behov.

I intervju med EHT framgår det att specialpedagogen är involverad i garantin för tidiga stödinsatser genom att göra uppföljningar och observationer utifrån Skolverkets bedömningsmaterial. Vidare framgår det att man vid varje utvecklingssamtal utvärderar de extra anpassningarna med elev och vårdnadshavare. Vid behov gör specialpedagogen i samarbete med annan personal en utredning om särskilt stöd.

## Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen). Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen). Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lägstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Extra anpassningar och särskilt stöd

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuad personal inom elevhälsan uppger att EHT har möten varje vecka och de olika lärarlagen turas om att vara med var fjärde vecka. Då kan de lyfta en elev som har problem.

Både lärare och elevhälsan uppger i intervjuer att elever som befaras inte komma att nå kunskapskriterierna eller betygskriterierna ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. De uppger vidare att lärarna efter att provat att justera den egna undervisningen anmäler till rektor som fattar beslut om en utredning om behov av särskilt stöd ska startas. En specialpedagog leder utredningen och rektor fattar beslut om till exempel särskilt stöd. Om rektor beslutar att en elev har behov av särskilt stöd så utarbetas ett åtgärdsprogram där även elev och vårdnadshavare är delaktiga i utformningen. Sedan två år tillbaka har skolan en studiegård som blivit en viktig del i anpassningar och särskilt stöd. Åtgärdsprogrammen följs upp cirka var sjätte vecka genom en utvärdering med lärare, elevhälsan, vårdnadshavare och elev.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering.

#### Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Rektorn får dock inte överlåta beslutanderätten för vissa i skollagen angivna former av särskilt stöd. Om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Utvecklingssamtal

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den information som inkommit till Skolinspektionen framkommer att skolan erbjuder eleverna utvecklingssamtal två gånger per år. I intervju med elever har de uppgivit att de har utvecklingssamtal där vårdnadshavare är med en gång varje termin.

### Rättslig reglering

Minst en gång varje läsår i förskoleklassen ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om elevens utveckling och lärande (9 kap. 11 § skollagen).

Minst en gång varje termin i grundskolan ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i

övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i (10 kap. 12 § skollagen).

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen (10 kap. 13 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Arbetet för att skapa studiero

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att de arbetar aktivt för studiero bland annat genom att eleverna går in gemensamt i klassrummet och att eleverna har med sitt material in i klassrummet. Rektorn, intervjuade lärare och intervjuade elever uppger att det finns ordningsregler på skolan som rektorn har beslutat om. Ordningsreglerna har utarbetats under medverkan av eleverna i elevrådet. Vid uppstarten av varje läsår så går man igenom ordningsreglerna på skolan. Lärarna berättar att skolan använder en konsekvenstrappa när elever stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Det är främst allvarssamtal och träffar med vårdnadshavare som genomförs. Lärarna uppger även att skolan har skriftliga rutiner för insamlandet av mobiltelefoner.

#### Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero (5 kap. 3 § skollagen). Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en sådan utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen). Enligt de förutsättningar som anges

i 5 kap. 7-23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Sådana åtgärder får endast vidtas om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen). Om en disciplinär åtgärd vidtas ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen).

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall (5 kap. 4 a § skollagen). Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Arbetet mot kränkande behandling

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2021/2022 och 2022/2023. Lärarna uppger i intervjuer att planen utgår från enkäter om hur eleverna upplever miljön i skolan. Enkäten genomförs två gånger per år.

Lärare och rektor har uppgivit att skolan arbetar aktivt för att motverka kränkande behandling av elever genom att agera om de ser att en elev utsätts för kränkande behandling. När en elev har blivit utsatt för kränkande behandling upprättas en incidentrapport och rektorn får vetskap om incidenten. Det startas en utredning för varje anmälan om kränkande behandling där omständigheterna kring de uppgiva kränkningarna utreds och vårdnadshavare kontaktas.

#### Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen). Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avser att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Elevers frånvaro

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuade lärare uppger att skolan informerar elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro. Lärarna fyller i ett dokument där frånvaron sammanställs och som följs upp till höstlov, jul och påsk. Därifrån tar elevhälsan över. De försöker förebygga frånvaro genom att höra av sig till vårdnadshavare om eleven är borta mer än en vecka. I intervju med elevhälsan uppger de att de alltid gör orosanmälningar till socialnämnden när en elev har problematisk frånvaro. De försöker alltid samarbeta med socialnämnden och har även ett samarbete med kommunens centrala frånvaroteam.

#### Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen). Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen). När utredning om elevens frånvaro inletts ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Anmälan till socialnämnden

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation framgår att rektorn eller kurator gör en anmälan till socialnämnden vid behov.

### Rättslig reglering

De som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453] och 29 kap. 13 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Elevhälsan

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation framgår att det i elevhälsan finns tillgång till skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog, kurator och specialpedagog. Intervjuad personal inom elevhälsan uppger att varje elev erbjuds fem hälsobesök som är jämt fördelade under skoltiden.

### Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen). Varje elev i grundskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller (2 kap. 27 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Elevernas inflytande

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever uppger de att de varit med och tagit fram planen mot kränkande behandling. Av intervjuer med elever och lärare framkommer det att

skolan har ordningsregler och att eleverna varit med och tagit fram dem. Eleverna uppger i intervju att de har elevråd en gång i månaden samt att de får ledigt från verksamheten för att delta och att de får kompensation för missad undervisning om de behöver det.

### **Rättslig reglering**

Vid skolenheten ska det finnas forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna (4 kap. 13 § skollagen). En elev som har utsetts till elevskyddsombud ska få den ledighet från skolarbetet som behövs för uppdraget. Detsamma gäller en elev som har utsetts till elevrådsrepresentant eller som har annat uppdrag att företräda andra elever i frågor om utbildningen. Elevskyddsombud, elevrådsrepresentant och andra elevföreträdare ska erbjudas kompensation för den undervisning som de går miste om på grund av uppdraget (4 kap. 11 § skollagen).

Skolans ordningsregler ska utarbetas, följas upp och omarbetas vid behov under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever (6 kap. 8 § skollagen). Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för (2§ förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling [2006:1083]).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## **Ledningen av utbildningen**

### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Rektorn har genomgått rektorsutbildning. Hon uppger att hon beslutar om sin enhets inre organisation och delegerar enskilda uppgifter såsom inköp av förbrukningsmaterial, läromedel och livsmedel.

### **Rättslig reglering**

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar (2 kap. 10 § skollagen).

Varje huvudman ska se till att rektorerna går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektorn har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen (2 kap. 12 § skollagen ).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Helena Maslov har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Richard Plym medverkat.